

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžf/92/2012
Identifikačné číslo spisu:	7010234259
Dátum vydania rozhodnutia:	05.02.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:7010234259.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: R - IMPEX, s.r.o., Novomestského 2003, Rožňava, právne zastúpený: JUDr. Ladislav Csákó, advokát, Hviezdoslavova 4, Rožňava, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Vázovova 2, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/223/13515-88018/2010/990057-r zo dňa 10. augusta 2010, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/13917/2010-78 zo dňa 17. júla 2012, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach
č. k. 7S/13917/2010-78 zo dňa 17. júla 2012 p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Odôvodnenie

Napadnutým uznesením č. k. 7S/13917/2010-78 zo dňa 17.07.2012 Krajský súd v Košiciach zastavil konanie z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za žalobu. Žalobca bol na zaplatenie súdneho poplatku vyzvaný výzvou č. k. 7S/13917/2010-27 zo dňa 26.10.2010, ktorá mu bola doručená dňa 08.11.2010. Keďže súdny poplatok nebol do rozhodnutia súdu prvého stupňa zaplatený, krajský súd rozhodol v súlade s § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon č. 71/1992 Zb.) a konanie zastavil.

Proti uvedenému uzneseniu podal žalobca včas odvolanie, v ktorom uviedol, že nepopiera, že súdny poplatok v stanovenej lehote nezaplatil, ale stalo sa tak len z dôvodu, že žalobca sa z dôvodu konania žalovaného dostal do tak nepriaznivej finančnej situácie, že nie je v jeho možnostiach uhradiť súdny poplatok v takejto výške. Z uvedeného dôvodu navrhol, aby bol oslobodený od súdnych poplatkov v zmysle § 138 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.). Podľa názoru žalobcu má podanie odvolania proti zastavujúcemu uzneseniu spolu so žiadosťou o oslobodenie od súdnych

poplatkov rovnaké procesné účinky ako samotné zaplatenie súdneho poplatku, preto navrhol, aby súd v zmysle § 10 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. per analogiam napadnuté uznesenie zrušil, rozhodol o oslobodení od súdnych poplatkov a následne v konaní riadne pokračoval ďalej.

Keďže odvolanie nesmeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, súd nevyzýval žalovaného na vyjadrenie k odvolaniu (§ 209a ods. 1 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcu (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Podľa § 138 ods. 1 O.s.p. na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Z citovaného ustanovenia § 138 O.s.p. vyplýva, že za splnenia zákonných predpokladov môže byť priznané (celkom alebo sčasti) oslobodenie od súdnych poplatkov aj podnikateľskému subjektu. Súd zároveň poznamenáva, že dôsledky podnikateľského úsilia nemožno prenášať formou úľav z poplatkovej povinnosti na štát; takto by totiž boli neúspešní podnikatelia zvýhodňovaní voči podnikateľom úspešným (ZSR 28/2000).

Pri rozhodovaní o oslobodení od súdnych poplatkov súd prihliada k celkovým majetkovým pomerom žiadateľa, k výške súdneho poplatku i k povahe uplatňovaného nároku. U právnických a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi súd berie ohľad i na povahu ich podnikateľskej činnosti, stav a štruktúru majetku, platobnú schopnosť a pod. Nepriaznivá hospodárska situácia podnikateľa, ako dôsledok podnikania, nemôže byť paušálnym dôvodom pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov.

Žalobcovi bola dňa 08.11.2010 doručená výzva na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 66 €, na čo následne podal žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov. Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 7S/13917/2010-70 zo dňa 14.10.2011, po preskúmaní pomerov účastníka, nepriznal žalobcovi oslobodenie od súdnych poplatkov z dôvodu, že súdny poplatok v tomto prípade predstavuje 66 € a majetok žalobcu ako právnickej osoby vysoko prevyšuje uvedenú čiastku, pričom žalobca svoju insolventnosť náležitým spôsobom nezdôvodnil. Voči tomuto uzneseniu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodoval Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý uznesením sp. zn. 8Sžf/48/2011 zo dňa 17.05.2012 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Predmetné uznesenie odôvodnil tým, že v tomto prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby, podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka a charakter konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, pričom podnikateľské riziko nie je možné prenášať na štát.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že prístupu súdu nemôžu brániť žiadne prekážky. Prekážkou prístupu k súdu môže byť aj vysoký súdny poplatok. Samotná povinnosť platiť súdne poplatky nie je také obmedzenie práva na prístup k súdu, ktoré by nebolo v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V konkrétnom prípade je však nevyhnutné skúmať majetkové, zárobkové a osobné pomery účastníka konania v súvislosti s okolnosťami daného prípadu a jeho spôsobilosti súdne poplatky zaplatiť. Po zohľadnení všetkých relevantných skutočností je potrebné posúdiť, či súdne poplatky, ktoré je potrebné zaplatiť, predstavujú obmedzenie prístupu na súd.

O žiadosti o oslobodenie od súdneho poplatku už prvostupňový, ako aj odvolací súd rozhodoval. Senát odvolacieho súdu už vo svojom uznesení sp. zn. 8Sžf/48/2011 zo dňa 17.05.2012 uviedol, že v tomto prípade je potrebné prihliadať na osobitné postavenie účastníka konania ako právnickej osoby,

podnikateľa v zmysle Obchodného zákonníka a charakter konania podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Podnikanie treba chápať ako činnosť, pri ktorej podnikateľ podstupuje riziko, že jeho konanie môže viesť k zisku alebo i strate. Okolnosti, že podnikateľ nie je pri svojej podnikateľskej činnosti úspešný a nedosahuje zisk, že má pohľadávky po lehote splatnosti, alebo že v dôsledku neúspešného podnikania v minulosti sa teraz ocitol v nepriaznivej finančnej situácii, nemôžu byť dôvodmi pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Podnikateľské riziko nie je možné prenášať na štát.

Tiež je vhodné zdôrazniť to, čo už najvyšší súd uviedol v predmetnom uznesení sp. zn. 8Sžf/48/2011 zo dňa 17.05.2012 konkrétne, ak by zákonodarca tým okolnostiam, keď účastníci konania - podnikatelia vykazujúci stratu namiesto zisku, pripisoval význam z hľadiska oslobodenia od platenia súdnych poplatkov, vyjadril by to legislatívnym zaradením týchto konaní, či účastníkov do ustanovení, ktoré upravujú vecné alebo osobné oslobodenia od súdneho poplatku v § 4 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1992 Zb. Pomery žalobcu ako právnickej osoby by odôvodňovali oslobodenie od súdnych poplatkov, pokiaľ by sa dostal do ťaživej finančnej situácie z dôvodov, ktoré by neboli v príčinnej súvislosti s jeho podnikaním, napr. z dôvodu vyššej moci. Žalobca vo svojich podaniach zo dňa 01.08.2012 a 25.10.2012 nepreukázal, že by došlo k takej zmene jeho pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu predchádzajúcich rozhodnutí krajského súdu, ako aj najvyššieho súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov.

Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody najvyšší súd napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/13917/2010-78 zo dňa 17.07.2012, ktorým bolo zastavené konanie, postupom podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd tak, že ich náhradu nepriznal žiadnemu z účastníkov konania s poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.